

Skatteutskottets betänkande

1980/81:21

om finansieringen av materiel för sjukvårdsberedskapen

Motionen

I motion 1980/81:369 av Gunnar Biörck i Värmdö (m) hemställs att riksdagen hos regeringen anholder om utredning av och förslag till åtgärder till finansiering av sjukvårdsmaterielberedskapen i enlighet med vad som anförs i motionen.

Frågans bakgrund

Regeringen uppdrog i september 1979 åt socialstyrelsen att som underlag för försvarsbeslutet 1982 genomföra studier av utvecklingen efter år 1982 av hälso- och sjukvården i krig. Av socialstyrelsens rapport den 26 augusti 1980 med anledning av detta uppdrag framgår att styrelsen funnit att olika delar av sjukvårdskedjans kapacitet visat brister som behöver resursförstärkningar. Den utan jämförelse viktigaste åtgärden har styrelsen ansett vara att förbättra försörjningsberedskapen med sjukvårdsmateriel.

Anslagen för beredskapslagring för hälso- och sjukvården sorterar under socialdepartementet och behandlas av socialutskottet. De föreslås för nästa budgetår utgå med sammanlagt ca 65 milj. kr., vilket innebär en höjning i förhållande till anslagen innevarande budget får, under vilket en viss senareläggning av läkemedelslagringen ansetts motiverad med hänsyn till det statsfinansiella läget och den relativt goda försörjningsberedskapen med läkemedel jämfört med andra områden inom totalförsvaret.

Utskottet

I motionen föreslås införandet av en avgift på 25 % av inköpspriset för sjukvårdsmateriel. Avgiften bör enligt motionären specialdestineras till inköp av sjukvårdsmateriel för beredskapsändamål. Om avgiften medför en däremot svarande minskning av sjukvårdsmaterielförbrukningen skulle man enligt motionärens mening få den eftersträlvade förbättringen av materielberedskapen utan någon extra kostnad.

Utskottet vill först konstatera att det kan diskuteras om den föreslagna avgiften skall ses som en skatt i egentlig mening eller som en beredskapsavgift. Förutsättningen för motionärens resonemang synes vara att han finner förbrukningen av sjukvårdsmateriel i fredstid alltför stor och därför anser att en avgift på lämpligt sätt skulle dämpa konsumtionen. Avgiften skulle då i princip fylla samma funktion som exempelvis alkoholbeskattningen och

en och således kunna ses som en skatt. Med hänsyn till att riksdagen i princip tagit ställning mot specialdestination av skatter leder klassificeringen som skatt till att avgiften måste inflyta bland statsinkomsterna utan någon särbestämning av användningsändamålet.

Självfallet är det angeläget att sparsamhet iakttas i fråga om sjukvårdsmateriel men utskottet ifrågasätter om en avgift är det bästa sättet att vinna ett sådant syfte. Leder avgiften till ökade kostnader för sjukvården kommer den att medföra höjda landstingsskatter. Effekten skulle då närmast bli att skattemedel överfördes till staten från landstingen, vilket dessa knappast kan väntas godta. Utskottet vill vidare konstatera att det uppenbarligen måste vara svårt att avgränsa det avgiftspliktiga varuområdet. Motionären har inte närmare preciserat vad han avser med sjukvårdsmateriel, men om han därmed i första hand syftar på förbrukningsmateriel inom sjukvården torde gränsdragningsproblemen bli betydande. Sammanfattningsvis finner utskottet att den av motionären anvisade vägen för finansiering av en bättre sjukvårdsberedskap ter sig svårframkomlig och att de traditionella anslagsmetoderna därför avgjort är att föredra.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1980/81: 369.

Stockholm den 10 mars 1981

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Valter Kristenson (s)*, Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Curt Boström (s)*, Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Wilhelm Gustafsson (fp), Anita Johansson (s) och Olle Grahn (fp).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.